

Amnesty International krevur:

Kvinnur verjast móti neyðtöku og kynsbrotum

Amnesty International heitir á stjórnir um allan heimin að steða teimum mest vanræligu manna-rættindabrotum, ið verða framd móti kvinnum — neyðtökum og onnur kynsbrot, gjörð av hermonnum, lögreglumonnum og fangavörðum.

Av einari frágreiðing, kunngjörð av Amnesty International tann 5. febr. 1992, sæst, at kvinnur verða neyðtiknar og misnýttar kynsliga av stjórnarumboðsmönnum um allan heimin, enntá kvinnur við barn og smágentur mugu tola hesa andstyggiligu víðferð.

Stjórnirnar kunnu ikki skúgva hesa mannagongd til viks ella bera seg undan ábyrgdini. Er brotsmaðurin umboð fyrri stjórnina, er brotsverkið at javnmeta við pining og stjórnin hevur ábyrgdina.

Hóast domini um neyðtöku eru mong, halda nógvar stjórnir fast um, at hetta er einki álvarsligt manna-rættindabrot. Tað er sjáldan at veruligar kanningar verða gjörðar av hesum misbrotum, teir fáu brotsmenninir, ið verða revsaðir, fáa sjáldan meira enn ein brest undir vangan, og teir flestu vita, at teir sleppa snikkaleysir.

I India skutu hermenn i 1990 eftir einum buss, ið nærkaðist einari vega-bygging. I bussinum var eitt stórt brúðarfylgi. Hermenninir drógu brúðrina og mammusystur henn-

ara, ið var nógv við barn, úr bussinum og neyðtöku tær. Og hóast myndugleikarnir at enda váttadu, at kvinnurnar vóru neyðtiknar, hendi hermonnum ikki annað, enn at teir vóru loystir úr starvi.

Tað merkisverða við hesi hendingini var, at hon kom alment fram. Orsakað av hóttaðum, óttanum um vanvirðing og tí nyttuleysa i at melda tilik brotsverk til myndugleikar, sum i roynd og veru góðkenna tey, er tað sjáldan at tey verða umrødd.

Sambært frágreiðingini hjá Amnesty International er neyðtöka vörðin ein partur av taktikkinum til kúging av kvinnunum i londum, har andstöðan stríðist við vápnunum. I Uganda hava hermenn neyðtikið kvinnur og gentur i bygdum, har teir hava leitað eftir uppreistrarmönnum, og i Filipsoyggjunum hava kvinnubólkar avdúkað nógv domi um neyðtöku og misnýtslu av kvinnum undir atsóknnum frá herinum. I einum føri vóru tvær kvinnur tiknar við á eina herstöð til avhoyringar, eftir at lögreglan hevði funnið sømeti og siga-rettir uppi á teimum, sum myndugleikarnir seinni segdu vera ætlað til uppreistrarmenninara. Báðar kvinnurnar vóru misnýttar kynsliga, onnur neyðtikin.

Summar kvinnur eru i vanda av tí, at tær, eins og aðrir limir i politisku and-

stöðuni, verða kúgaðar av myndugleikum. Ein kvinnuligur fakfelagslimur i Guatemala segði, at hon var úrlatin, meðan hon varð avhoyrd, og hóttað við at verða neyðtikin, um hon ikki segði frá tí, hon visti. Tölv kvinnur i Grikkalandi, sum vóru i ferð við at seta politiskar plakatar upp, vóru tiknar av lögregluni. A lögreglustöðini vóru tær tvingaðar at lata seg úr klæðunum og máttu sita i einum rúmi saman við nógvum lögreglumönnum, sum komu við skendskum viðmerkingum. Fleiri vóru bukaðar av.

I øðrum færum verða kvinnur illa viðfarnar og kynsliga misnýttar sum revsing fyrri at tær eru skyldar við menn, sum myndugleikarnir liggja eftir, og uttan at tær sjálvar hava gjørt nakað til sakar. I Bangladesh vóru einar 14 gentur tiknar av vápnadum hermonnum i 1990, latnar úr klæðunum, bukaðar og neyðtiknar, eftir øllum at døma sum hevnd fyrri, at nakrir menn har um leiðir høvdu verið uppi i andstöðuni móti stjórnini.

Tað er meðan fólk verða avhoyrd, at tilik misbrots eins og onnur líkandi verða framd fyrri at tvinga tey at víðganga seg sek ella geva upplýsingar. Nógvar palestinskar kvinnur og gentur, sum hava sitið fastar i her-tiknu økjum i Israel, sigast at hava verið misnýttar kynsliga ella hóttaðar, meðan tær vóru avhoyrdar, og i Turkalandi er tað vanligt, at kvinnur verða neyðtiknar fyrri at fáa tær at víðganga seg sekar. Ein 20 ára gomul kvinna, sum varð handtikin i Turkalandi i mai mánaði i fjør, segði, at hon varð úrlatin fleiri ferðir og hongd upp við leðurreim um um skovningarnar, pind við ravmagnsstoytum á brostini og kynsluturnar og misbrúkt kynsliga á annan hátt, alt fyrri at tvinga hana at undirskriva eina váttan um, at hon var sek.

Filipsoyggjarnar:

Cherry Mendoza

Cherry Mendoza og Cecilia Sanches vóru handtiknar av umleið 30 hermonnum og lögreglumönnum, tá tær vóru úti og spákaðu i gøtunum i Binaritan i Morong i Bataan.

Tá ið teir kannaðu viðførið hjá kvinnunum, funnu hermenninir sigarettir, góðgæti og brøv. Tær vóru báðar ákærðar fyrri at vera limir i for-bodna kommunistiska flokkinum i Filipsoyggjunum og vera sendiboð hjá vápnaðu limunum i flokkinum. Sagt varð, at tað tær høvdu uppi á sær var ætlað hesum. Kvinnurnar vóru noyddar inn i ein hernaðarbil, har tær máttu leggja seg niður á gólv, fjaldar av klæðum fyrri ikki at verða sæddar.

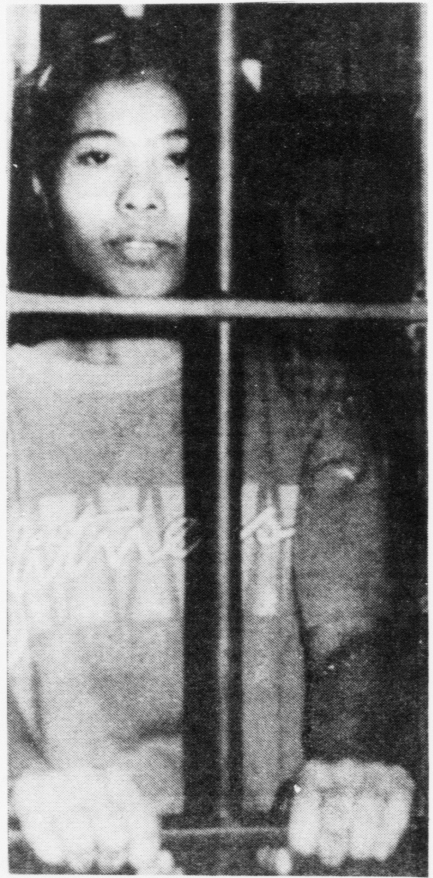
Kvinnurnar vóru tiknar inn á høvuðspolitistöðina i Morong. Cherry Mendoza sigur frá, at meðan hon varð avhoyrd, varð hon sligin i andlitid og krámað á bróstunum, og at kynsluturnir vóru rørdir. Hon sigur, at ovastin fyrri avhoyringina hotti hana við, at hon fór at verða neyðtikin seinni um kvöldið.

Aftan á avhoyringina sigur Cherry Mendoza, at hon varð noydd at eta stókt ris, sum hon helt vera ógvuliga nógv kryddrað. Hon gjørdist i ørviti og fall i óvit.

Dagin eftir, hin 4. desember, vaknaði Cherry Mendoza kl. 2 um náttina. Seinni hevur hon sagt skyldfólki, at hon hevði ilt um allan kroppin, eisini i kynslutunum. Hon legði merki til, at elastikkid i undirbuksunum var slitið, og at undirklæðini vóru blóðplett. Hon segði, at hermenninir flentu at henni.

Cecilia Sanches hevur eisini greitt frá, at kynslutur hennara vóru krámaðir undir avhoyringini. Hon segði, at hon hevði fingið at vita, at hon fór at verða kannað fyrri at vita, um hon var moy. Hon segði, at leiðarin fyrri av hoyringina hevði viljað havt hana at eta okkurt, men hon hevði noktað.

12. desember varð Cherry Mendoza kannað á sjúkrahúsi i Bataan. I læknafrágreiðingini stendur, at moydómurin var skræddur og móður-

skeiðin illa læstað, allarhelst orsakað av at álvarslig kynslig misnýtsla var framd ímóti henni.

Báðar kvinnurnar siga, at teir militærar embættismenninir royndu at fáa tær til at skriva undir eina frásegn um, at tær vóru sendiboð fyrri kommunistaflokkin. Men báðar noktaðu. Tær vóru leyslatnar 19. mars i 1991 aftan á at hava goldið 10,000 pesos i loysigjaldi.

Politiovastin fyrri Philippines National Police noktaði harðliga skuldsetingunum um, at kvinnurnar vóru kynsliga misnýttar.

29. januar i 1991 varð Cherry Mendoza boðin at koma á avhoyringar-deildina á høvuðspolitistöðini i Bataan fyrri at greiða nærri frá skuldsetingum hennara um kynsliga misnýtslu.

Verjin hjá Cherry Mendoza ráddi henni til ikki at fara. Hon hevur seinni lagt offisiella klagu i móti teimum, sum hon fyrri vist sigur vera sekar i brotsgerðini.

Seinastu 2 árin hava túsundtals fólk verið fongslað á Filipsoyggjunum. Flestu teirra eru leyslatin aftan á at hava verið til avhoyringar, men fleiri sita framhaldiandi fongslað. Mong teirra hava sagt frá, at tey hava verið illa viðfarnir ella pind av teimum, ið høvdu tikið tey, annað hvørt fyrri at fáa tey at víðganga seg sek ella fyrri at fáa fatur á upplýsingum. Tortur-offrini hava bæði verið fólk, ið arbeidda fyrri manna-rættindum, og fólk, ið liva i landsport-um har mótsstöðan ímóti stjórnarvaldinum er serliga sterk, og limir i lóg-ligum felagsskapum, ið verða hildnir at vera væl við kommunistaflokkin.

Limir i vápnadum mótsstöðubólkunum eru eisini kendir fyrri at hava ábyrgdina av manna-rættindabrotum. Men hvussu álvarslig og vitt-fevnandi misgerðirnar hjá andstöðubólkunum enn eru, so rættvisger tað ikki, at stjórnir, fremja brot á manna-rættindini.

